

't Huis te Poort Schiedam

Beleidsplan 2015-2017

Stichting 't Huis te Poort

Beleidsplan 2015-2017

Inleiding

Ondanks de secularisatie is het 19^e-eeuwse kerkgebouw 't Huis te Poort op de Dam in Schiedam nog altijd in gebruik bij de plaatselijke Oud-Katholieke parochie. Na een hoognodige en ingrijpende restauratie is het sinds enige jaren weer in oude luister hersteld. Schiedam is daarmee een fraai monument rijker. Het is een goede zaak dat het gebouw nog steeds als kerk in gebruik is: de beste bestemming voor een gebouw is tenslotte die waarvoor het gebouwd is. In de praktijk betekent dat echter ook dat het gebouw het overgrote deel van de tijd niet benut wordt, en bovendien dat slechts een heel kleine groep mensen ervan kan genieten. Een goede reden om op zoek te gaan naar mogelijkheden voor 'partiële herbestemming'.

Het is daarom dat in 2005, voorafgaande aan de restauratie en op initiatief van de toenmalige pastoor Pieter van Tilburg (†2012) Stichting 't Huis te Poort in het leven is geroepen. Een stichting die zich, geheel onafhankelijk van het kerkbestuur, beijvert om het kerkgebouw te benutten voor culturele activiteiten op verschillende schaalniveau's, variërend van activiteiten gericht op de buurt, tot culturele activiteiten die bezocht worden door publiek van ver buiten de regio.

Een van de eerste acties was het initiatief om de kunstenaar Jos Looise een grootschalig kunstwerk te laten ontwerpen voor de ramen van het kerkgebouw. Daarin zijn honderden mensen afgebeeld die zich tegen betaling hebben laten portretteren. De opbrengsten van dit kunstwerk, de 'Wolk van Getuigen', zijn deels aangewend om de restauratie van het gebouw te ondersteunen, en deels om de stichting enige middelen te bieden om haar activiteiten te kunnen ontplooiën.

Het bestuur, waarin diverse professionals uit de culturele sector vertegenwoordigd zijn, hechtte er vanaf het eerste begin aan om streng toe te zien op de kwaliteit van het gebodene, ongeacht het schaalniveau. Voorlopig hoogtepunt was de toekenning aan de stichting van de Bob Verbiest Cultuurprijs in 2009. Dit betekende erkenning van zowel de geleverde culturele prestatie, als van het maatschappelijke belang, en zorgde tevens voor een serieuze financiële injectie, waarvan de stichting nog geruime tijd heeft kunnen profiteren.

Uit het juryrapport: 'De doelstelling is om cultuur op hoog niveau aan te bieden, waarbij de jury bewondering uitsprekt over de avontuurlijke programmering. De Stichting bewandelt niet alleen de begaanbare paden. Een aangename aanvulling op het aanbod van de regio.'

1. Beleid

De stichting organiseert culturele activiteiten in verschillende categorieën, waarbij de nadruk ligt op oude muziek, literatuur- en filmgerelateerde evenementen. Het belang en de reikwijdte van deze evenementen is, ondanks de kleinschalige opzet bovenregionaal.

Daarnaast worden er op beperkte schaal activiteiten georganiseerd om de binding met de wijk en de stad te onderhouden. Het belang van deze activiteiten is – uit de aard der zaak – regionaal.

Het gebouw 't Huis te Poort is niet heel groot. Daar ligt een beperking, maar tegelijk ook een belangrijk voordeel. De fysieke afstand tussen bijvoorbeeld musici en schrijvers met hun publiek is maar heel klein. Dat

leidt tot een intense beleving van het gebodene, waarbij een extra voordeel is dat de akoestiek van het gebouw, met name voor kamermuziek, ideaal is.

Bij de organisatie staan vier begrippen centraal:

- a) kwaliteit
- b) originaliteit
- c) gastvrijheid
- d) laagdrempeligheid

Ad a

Het aanbod in 't Huis te Poort moet altijd van topkwaliteit zijn. Dat betekent dat degenen die optreden altijd professionals zijn die óf hun kwaliteit overtuigend bewezen hebben, óf de organisatie hebben kunnen overtuigen dat zij over voldoende artistieke kwaliteit beschikken om de top te kunnen halen. Uit de praktijk is gebleken dat die overtuiging doorgaans terecht is.

Ad b

Programma's die in 't Huis te Poort worden uitgevoerd zijn óf speciaal samengesteld voor 't Huis te Poort óf worden uitsluitend op grote afstand van Schiedam uitgevoerd. Mocht er toch sprake zijn van een 'standaardprogramma', dan wordt dit aangepast aan de specifieke omstandigheden. Een bezoek aan 't Huis te Poort is dus altijd een unieke ervaring.

Ad c

Voor zowel degenen die optreden als het publiek moet een Huis-te-Poortavond 'een feestje' zijn waarbij iedereen zich gast voelt. Dat betekent dat veel aandacht wordt besteed aan de sfeer. Artiesten worden in de watten gelegd met een informele maaltijd vooraf, terwijl na een concert of ander optreden altijd een nazit is waarbij onder het genot van een drankje kan worden bijgepraat en vragen kunnen worden gesteld.

Ad d

't Huis te Poort biedt cultuur op het hoogste niveau. Door de informele setting, de genoemde gastvrijheid en de redelijke toegangsprijzen is de drempel toch laag, waardoor al heel wat mensen in aanraking zijn gekomen met culturele uitingen die ze anders gemist zouden hebben.

Samengevat kan gezegd worden dat voor iedereen met een brede culturele interesse een bezoek aan 't Huis te Poort altijd de moeite waard is. Voor veel bezoekers is het feit dat 't Huis te Poort iets organiseert al voldoende aanleiding om te komen, ongeacht de aard van het gebodene. Ze worden daarin niet teleurgesteld.

Die formule blijkt te werken: publiek uit de verre omtrek weet 't Huis te Poort te vinden, terwijl ook artiesten graag komen optreden. Ook beroemde artiesten die elders veel meer zouden kunnen verdienen, komen graag voor een vriendenprijs naar Schiedam vanwege de unieke omstandigheden.

Een greep uit de reacties van artiesten die in 't Huis te Poort hebben opgetreden:

'Het was voor ons een fijne plek om op te treden. Voor een heerlijk publiek. Alle lof voor de organisatie en de hartelijke ontvangst. We denken met heel veel genoegen aan de avond terug. [...] Nogmaals, als alle literaire avonden waren zoals in Schiedam, dan is het lezingen geven louter een genot.'

Jan Brokken, auteur

Nog eens bedankt voor jullie geweldige ontvangst. Je wilt niet weten hoe vaak we voor een concert nog door de regen op zoek moeten naar een patatje ofzo, dit speelt wel heel anders. Geweldig dus.
Mieneke van der Velden, gambiste en muzikaal leider l'Armonica Sonora

We felt really well and all of you gave us the greatest and most inspiring environment to make good music; this is very important for a concert, and you do it very well!

Marco Vitale, klavecijnist en muzikaal leider Contrasto Armonico

Nogmaals, veel dank voor het warme welkom we hebben ontvangen in Schiedam. Wat een heerlijk publiek! Bravo voor uw uitstekende, gepassioneerde organisatie en dank voor uw vriendelijkheid en enthousiasme voor de muziek die we spelen!

We houden een heel leuke herinnering! We hopen snel weer terug te komen met een ander programma.
Jean Tubéry, zinkenist en muzikaal leider La Fénice

2. Programmering

2.1 Oude muziek

Bij de programmering van oude-muziekconcerten wordt gekozen voor musici die werken volgens de principes van de authentieke uitvoeringspraktijk. Dat wil zeggen dat gespeeld wordt op historische instrumenten of kopieën daarvan, en dat bij de uitvoering zoveel mogelijk de intenties van de componist worden gevolgd. De muziek die gespeeld wordt, is doorgaans gecomponeerd tussen vroege renaissance en late barok.

De reden dat specifiek voor oude muziek wordt gekozen is tweeledig: het volume van historische instrumenten is doorgaans relatief klein, waardoor juist een kleine ruimte ideaal is voor de uitvoering. Daarnaast besteedt de nabijgelegen Westvestkerk in haar programmering juist veel aandacht aan recentere klassieke muziekstromingen, zodat de beide instellingen elkaar uitstekend aanvullen. Er wordt ook naar gestreefd om geen concerten op dezelfde data te programmeren.

2.2 Literatuur

Literaire avonden betekenen voor 't Huis te Poort meer dan het uitnodigen van een schrijver die komt voorlezen uit eigen werk. De avonden worden ten minste van passende en verrassende muzikale omlijsting voorzien, waarbij veel ruimte is voor improvisatie, en waarbij het werk van de auteur in een bredere context wordt geplaatst. Dat kan bij voorbeeld door de inzet van een kritische interviewer, of door de keuze van een bepaald thema, waarop door verschillende schrijvers wordt geflecteerd. Er is altijd ruim voldoende gelegenheid voor het stellen van vragen, en uitgebreid debat.

Hoogtepunten tot nu toe waren o.a. de optredens van Jan Brokken, gecombineerd met film en livemuziek, Remco Campert met jazz-improvisaties van Rembrandt Frerichs en de recente avond met Adriaan van Dis.

2.3 Film

De cinema neemt bij 't Huis te Poort een relatief bescheiden, maar zeker niet onbelangrijke plaats in. Wanneer films worden vertoond, gebeurt dat altijd in een thematische context. De filmvoorstellingen kunnen in relatie staan tot de muzikale of literaire programmering, maar staan soms ook op zichzelf. Zo werden in de afgelopen jaren o.a. films getoond rond het thema spiritualiteit en het thema voedsel. Daarnaast was een filmavond georganiseerd rondom het werk van de schrijver Bukowsky. De filmavonden worden ingeleid door verrassende en deskundige gasten, in het verleden onder anderen aartsbisschop Joris Vercammen en schrijfster Joyce Roodnat. Bij het jaarlijkse filmfestival Suikerzoet is 't Huis te Poort een van de locaties en werken de vrijwilligers van 't Huis te Poort actief mee bij de ondersteuning.

2.4 Overige programmering

Naast de genoemde activiteiten doet 't Huis te Poort meer, bijvoorbeeld het initiëren van lezingen, debatten en workshops. Soms worden ook evenementen georganiseerd naar aanleiding van actuele gebeurtenissen, zoals verkiezingen.

Tot slot worden er af en toe bezigheden voor de buurt georganiseerd zoals het jaarlijkse kersevenement 'Stal en Bal', waarbij onder deskundige leiding met kinderen uit de wijk een grote kerststal wordt gebouwd, een kinderfilm wordt vertoond én patat gegeten.

De bovengenoemde verdeling zou een zekere starheid kunnen inhouden, maar niets is minder waar.

Regelmatig wordt de programmering zodanig georganiseerd dat verschillende categorieën met elkaar gecombineerd worden en het resultaat meer is dan de som der delen.

Maar ook andere artistieke disciplines kunnen worden ingezet om tot bijzondere programma's te komen: zo werden ooit in een drie dagen durend programma de Rozenkranssonates gecombineerd met antiek Japans Noh-theater, en staat in het komende seizoen naast de barokmuziek ook een barokdansvoorstelling met live-muziek op het programma.

3. Positie

Binnen het culturele landschap in Schiedam, en zelfs in het Rijnmondgebied, neemt 't Huis te Poort een geheel eigen plaats in. Van de concerten oude muziek kan gezegd worden dat eigenlijk alleen in De Doelen (Rotterdam) af en toe vergelijkbare optredens worden gegeven, maar deze zaal mist de voor kamermuziek gewenste intimiteit, zodat liefhebbers graag naar Schiedam afreizen.

Hoewel de doelgroep voor dit aanbod relatief klein is, blijkt de instelling in een behoefte te voorzien. Het feit dat een kleine organisatie, geleid door vrijwilligers, in Schiedam in staat is om op dit niveau te programmeren dwingt respect af binnen de sector. Vrijwel nergens is het mogelijk om vooraanstaande artiesten in een zo informele en intieme setting te zien optreden. Het heeft dan ook tot gevolg dat het publiek van ver buiten de stadsgrenzen komt om optredens in 't Huis te Poort te kunnen meemaken.

Literaire activiteiten zijn er meer in Schiedam, maar ook hierin streeft 't Huis te Poort naar een eigenzinnige positie. Bij de organisatie van deze activiteiten wordt samengewerkt met de bekende Rotterdamse literaire boekhandel v/h Van Gennep.

Gesteld kan worden dat de Stichting 't Huis te Poort een substantiële bijdrage levert aan het culturele leven in de Schiedamse binnenstad, en daarmee aan het klimaat en de uitstraling van de binnenstad als geheel. In de praktijk blijkt dat bezoekers vaak 's middags de stad in gaan, bijvoorbeeld naar het Stedelijk Museum, vervolgens ergens wat eten en de avond besluiten met een bezoek aan 't Huis te Poort.

Merkwaardig punt is dat de afdeling cultuur van de gemeente Schiedam zich maar weinig bewust lijkt van het bestaan van de stichting, ondanks de toekenning van de Bob Verbiest Cultuurprijs. Vooralsnog heeft de stichting uitstekend zelfstandig kunnen functioneren, maar steun van de gemeente, bij voorkeur in materiële, maar zeker ook in immateriële zin, zou beslist welkom zijn. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan actiever bijdragen aan de publiciteit en aan bemiddeling bij het zoeken naar financiering. Het ligt in de bedoeling actief te gaan werken aan nauwere samenwerking met de gemeente.

4. Organisatie

4.1 Bestuur

Het bestuur van de stichting telt zes leden, die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het beleid en de programmering. De samenstelling van het bestuur is als volgt:

Marinda Verhoeven, secretaris (zij zal binnenkort haar functie neerleggen en als secretaris worden vervangen door Julia van Weijen)

Arno Dijkmans, penningmeester

Julia van Weijen, lid (programmeur literatuur)

Edwin Spek, lid (programmeur film)

Sophie van de Water, lid

Ad van der Kouwe, voorzitter (programmeur oude muziek)

Alle leden zijn beroepsmatig direct of indirect bij de culturele sector betrokken, maar verrichten de werkzaamheden voor de stichting onbetaald, op basis van vrijwilligheid.

De Stichting 't Huis te Poort huurt voor haar activiteiten het gelijknamige kerkgebouw van de Oud-Katholieke parochie van Schiedam, maar is daarvan in haar beleid, zoals statutair vastgelegd, geheel onafhankelijk.

4.2 Statutaire doelstelling

Artikel 3.1 uit de statuten: *De stichting heeft ten doel: het ontplooiën van culturele activiteiten in en om de kerk 't Huis te Poort in Schiedam teneinde de mogelijkheden van deze kerk beter te benutten en het culturele leven in de Gemeente Schiedam te bevorderen.*

4.3 Geen winstoogmerk

Artikel 3.3 uit de statuten: *De stichting beoogt niet het behalen van winst.*

Artikel 3.4 uit de statuten: *De stichting heeft niet ten doel het doen van uitkering(en) aan haar oprichter(s) en/of aan haar bestuurder(s) en/of aan eventuele medewerkende(n) en/of aan een of meer anderen die van een orgaan van de stichting deel uitmaken of bij de stichting enig belang hebben.*

5. Bedrijfsvoering en voorzieningen

5.1 Publiciteit

De belangrijkste vorm van publiciteit voor de stichting en haar activiteiten is ongetwijfeld de mond-tot-mondreclame. Het bestuur stelt vast dat met name in kringen van oude-muziek- en literatuur liefhebbers 't Huis te Poort inmiddels een vertrouwd begrip is in de regio. Het aantal verzoeken van ensembles (en niet de minste!) om geprogrammeerd te worden is inmiddels zo groot dat dat ook geldt in de kringen van de uitvoerenden.

Actief werft de stichting door het verspreiden van een seizoenbrochure die voor aanvang van het seizoen verschijnt. Deze wordt deels huis-aan-huis verspreid in Schiedam, deels aan belangstellenden verzonden en deels neergelegd op daarvoor geschikte plekken in theaters, boeken- en cd-winkels, de stadswinkel,

bibliotheken enz. Tegelijkertijd wordt ook op diverse plaatsen een ladder met de jaarprogramma opgehangen. Actuele informatie is te vinden op de site www.thuisteipoort.nl en de eigen facebook-pagina van de stichting. Tot slot worden met enige regelmaat persberichten gestuurd naar diverse media, zowel plaatselijk als landelijk. Met name de plaatselijke kranten nemen de informatie doorgaans op, evenals de VVV, die via de site www.ontdekschiedam.nu en de culturele pagina's in het Informatieblad Binnenstad bijdraagt aan de publiciteit. Plaatselijke nieuwsmedia berichten af en toe over de activiteiten van 't Huis te Poort, evenals ZOS Radio en Pop-Up TV. Opvallend afwezig is LookTV, weliswaar worden doorgaans persberichten geplaatst op de site, maar actieve aandacht ontbreekt. Dit geldt overigens niet alleen voor 't Huis te Poort, het heeft er de schijn van dat cultuur überhaupt geen grote prioriteit heeft bij de redactie, zeker niet wanneer dit de wat minder toegankelijke kunstuitingen betreft.

Zoals gezegd geldt ook voor de publiciteit dat de stichting van mening is dat de gemeente een actievere rol zou kunnen spelen. In de beginjaren werd regelmatig op de gemeentepagina bericht over culturele activiteiten in de stad. Inmiddels is dat nauwelijks meer het geval.

5.2 Kaartverkoop

Kaarten voor voorstellingen kunnen worden aangeschaft op verscheidene plekken in de stad. In de binnenstad er de VVV die daarvoor zorgdraagt, in het Hof van Spaland fungeert Boekhandel Post Scriptum als voorverkoopadres. In het centrum van Rotterdam kunnen kaarten worden gekocht bij Boekhandel v/h Van Gennep. Daarnaast kunnen kaarten telefonisch of per e-mail direct bij de organisatie worden gereserveerd. Uiteraard zijn kaarten, indien nog voorradig, ook aan de zaal te koop, voorafgaand aan de activiteiten. Hoewel de stichting deelneemt aan de Ontdekschiedam.nu-pas, wordt daar in de praktijk niet heel veel gebruik van gemaakt.

5.3 Faciliteiten

't Huis te Poort is op zondag in gebruik als kerkgebouw, maar biedt mogelijkheden voor ander gebruik. De akoestiek is heel goed, en is in het bijzonder geschikt voor kamermuziek. De aanwezige geluidsinstallatie maakt echter dat ook voorstellingen waarin het gesproken woord belangrijk is (literaire avonden, lezingen en debatten), prima in 't Huis te Poort kunnen plaatsvinden. De zaal biedt plaats aan maximaal 100 personen, mede afhankelijk van de gekozen opstelling. Doordat de kerkbanken los staan, zijn diverse opstellingen mogelijk, waardoor incidenteel zelfs kleine dansvoorstellingen kunnen worden opgevoerd. De kerk beschikt over een kleine vleugelpiano, en twee orgels: het grote Witte-Bätz orgel uit 1860 en het kleine historische Strümpfeler-orgel uit 1790. Dit unieke orgeltje staat in barokstemming en kan daardoor regelmatig worden ingezet ter ondersteuning van de concerten.

Tot slot beschikt 't Huis te Poort over een goed geoutilleerde keuken en een ruime gemeentekamer, die kan worden gebruikt voor gezamenlijke maaltijden, vergaderingen en als kleedruimte.

6. Financiële situatie

De financiële positie van de Stichting 't Huis te Poort is moeilijk. In de eerste periode van haar bestaan kon de stichting meeprofiteren van de opbrengsten van het kunstproject *Wolk van Getuigen* (zie de inleiding), terwijl daarna het winnen van de Bob Verbiestprijs (€ 25.000,-) een belangrijke financiële impuls betekende. Deze bronnen zijn nu echter uitgeput.

Op een aantal vaste sponsors en subsidiënten kon en kan de stichting hoogstwaarschijnlijk rekenen, maar die bijdragen zijn niet toereikend om de exploitatie in de komende jaren te garanderen. Door de

beperkte capaciteit van het gebouw kunnen de inkomsten uit de kaartverkoop ook nooit voldoende zijn om kostendekkende exploitatie mogelijk te maken. Dat betekent dat nieuwe middelen moeten worden gevonden, om de programmering op het huidige niveau te kunnen continueren. De benarde financiële positie van de gemeente maakt het onwaarschijnlijk dat die zal bijspringen, waardoor de hoop nu vooral op het plaatselijke bedrijfsleven gericht is, alsmede op particulieren die bereid zijn te doneren. De stichting beschikt over de culturele ANBI-status. Dit betekent dat een gift aan de stichting fiscaal aantrekkelijk is. Gekeken wordt naar passende mogelijkheden om potentiële geldschietters te benaderen. Uiteraard is de stichting bereid om mee te denken over mogelijke tegenprestaties.

7. SWOT-analyse

Sterke punten

- kwaliteit van het aanbod
- eigenzinnige programmering
- eigen plek binnen Schiedams cultuuraanbod
- intieme sfeer
- trouw publiek
- akoestiek
- laagdrempeligheid
- uitgebreide faciliteiten, waaronder het unieke historische Strümphler-orgeltje
- gunstige ligging
- naamsbekendheid
- uitstekend imago tot ver over de gemeentegrenzen

Zwakke punten

- geheel afhankelijk van vrijwilligers, waardoor organisatie vaak lastig is
- beperkte toegang tot potentiële sponsors
- beperkte capaciteit (100 plaatsen)

Kansen

- ontwikkeling nationale en internationale contacten
- positieve ontwikkelingen in de Schiedamse binnenstad
- groeiende bekendheid a.g.v. mond-tot-mondreclame en sociale media
- goede contacten binnen de Schiedamse gemeenschap
- sponsoring en giften o.b.v. culturele ANBI-status

Bedreigingen

- lastige financiële positie
- lage prioriteit bij gemeentelijke organisatie
- de crisis en de daarbij behorende bezuinigingen

Schiedam, oktober 2015